

Hoe te handelen bij het aantreffen van een levende dolfijn op het strand

(Houdt u deze informatie s.v.p. bij de hand).

Jaarlijks stranden er ongeveer dertig dolfijnen op de Nederlandse kust. Gemiddeld zijn daar twee levenden dolfijnen onder. Bij snel en vakkundig ingrijpen van de vinder, kan het leven van het dier soms worden gered. Hier volgen de richtlijnen om de overlevingskansen van de dolfijn te vergroten.

Er zijn vier punten die van vitaal belang zijn voor de gestrande dolfijn (de Bruinvis is geen vis, maar ook een kleine dolfijn en net als een mens een zoogdier, die minstens drie maal per minuut adem moet halen aan het wateroppervlak):

- 1) **ademhaling**
- 2) **koeling**
- 3) **Rust**
- 4) **Ondersteuning**

Volgorde van handeling:

- 1) rustig naderen en vooral niet schreeuwen (tijdens de gehele operatie volhouden)
- 2) teveel omstanders vermijden (mensen buiten het gezichtsveld van de dolfijn laten staan. Stress kan een acute dood tot gevolg hebben)
- 3) het **blaasgat**, dat bovenop de kop zit, mag absoluut niet onder water komen, anders stikt het dier (dit is n.l. zijn neusopening; hij kan niet via de mond ademen)
- 4) **snel en voortdurend koelen met water!** Indien mogelijk het dier in een plas water (zout of zoet) leggen, en wel zo, dat het blaasgat boven water blijft. Dit kan een natuurlijk plasje zijn, of een gegraven gat of een drinktrog van vee, etc. Hierdoor wordt het dier meteen door het water over een groot oppervlak gedragen
- 5) indien er veel zon schijnt het dier in de schaduw leggen, of schaduw creëren
- 6) natte doeken (evt. natte kleding) op lichaamsdelen leggen die boven het water van het plasje uitsteken. **Niet op het blaasgat!**
- 7) indien mogelijk het dier op een schuimrubberen of zachte ondergrond leggen
- 8) ruwe lengte schatten van het dier. Vergelijk het dier met uw eigen lichaamslengte
- 9) **zo snel mogelijk** opbellen naar het **Dolfinarium in Harderwijk**, het officiële opvangcentrum voor levende gestrande dolfijnen aan de Nederlandse kust:

Dolfinarium te Harderwijk, tel. 03410-16 041

b.g.g. Teun Dokter (Hoofd levende have) te. 03410-20 936

b.g.g. Ron Kastelein (bioloog) te. 03410-24 602

Wij raden u aan deze nummers in uw agenda noteren.

Het beste kan men een ander laten bellen, terwijl men zelf doorgaat met het nathouden van het dier. Laat de opbeller snel terugkomen om te melden of de informatie aan het Dolfinarium is geslaagd (plaats van stranding, geschatte lengte van het dier, diersoort indien mogelijk). Tevens laten vragen naar verwachte tijd van aankomst van het dolfinariumpersoneel.

Waarom stranden dolfijnen? Bijna alle op het strand gevonden dolfijnen zijn zeer ziek. Deze ziekte vormt de oorzaak van het stranden. Ze zijn zo zwak, dat ze hun blaasgat niet meer boven water kunnen houden, zodat ze als zoogdier instinctief hun kop op het strand leggen. Of ze zijn zo verzwakt dat de waterstroming hen op het strand werpt. Tot nu toe hebben wij bacterieïnfecties aangetroffen en ook uitwendige verwondingen. Bijna alle dolfijnen dragen (vaak soortspecifieke) parasieten bij zich die, als een dier eenmaal verzwakt raakt, de overhand gaan nemen. Deze parasieten geven dus additionele problemen. Na het stranden komen er nog de volgende problemen bij: oververhitting (lucht geleidt de warmte veel minder goed dan water), uitdroging en een te hoge drukbelasting van het lichaamsdeel waarop het dier ligt. Daarbij komt nog de stress vanwege het ongewone milieu (op het droge liggen) en het zien van mensen en het horen van ongewone geluiden. Daarom is het zo belangrijk dat het dier zo snel mogelijk naar Harderwijk wordt getransporteerd zodat het in een bassin kan worden gelaten en medisch behandeld kan worden.

Voor meer informatie, bel of schrijf:

Ir. Ron Kastelein, Research en Educatie Zeedierenpark Harderwijk B.V., Strandboulevard Oost 1, 3841 AB Harderwijk. Tel. 03410-16 041.